

Stanovisko habilitační komise k návrhu na jmenování docentem

Masarykova univerzita	
Fakulta	Pedagogická
Obor řízení	Speciální pedagogika
Uchazeč	PhDr. Ilona BYTEŠNÍKOVÁ, Ph.D.
Pracoviště uchazeče	katedra speciální a inkluzivní pedagogiky PdF MU
Habilitační práce	Bytešníková, I. (2017) <i>Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci</i> , 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 262 s., ISBN 978-80-210-8659-3.

Složení komise

Předseda	prof. PhDr. Marie VÍTKOVÁ, CSc., <i>Pedagogická fakulta MU</i>
Členové	prof. PaedDr. Miroslava BARTOŇOVÁ, Ph.D., <i>Pedagogická fakulta MU</i> doc. PaedDr. Terézia HARČARÍKOVÁ, Ph.D., <i>Pedagogická fakulta UK v Bratislavě</i> doc. PhDr. Lea KVĚTOŇOVÁ, Ph.D., <i>Pedagogická fakulta UK v Praze</i> doc. PaedDr. Petr FRANIOK, Ph.D., <i>Pedagogická fakulta OU v Ostravě</i>

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Vědeckou kvalifikaci prokazuje PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D., zapojením do četných vědecko-výzkumných (7) a dalších rozvojových projektů (9). Vědecko-výzkumnou činnost lze rozdělit do tří tematických oblastí:

1 Výzkum jazykových schopností s akcentem na tvorbu nových diagnostických nástrojů
– habilitantka se věnuje několika výzkumným okruhům (1) vytvoření a standardizace screeningového diagnostického nástroje pro včasné posouzení vývoje jazykových schopností (SDDS 16-42, Smolík, Bytešníková, 2017); (2) výzkum jazykových schopností u dětí s opožděným/narušeným vývojem řeči prostřednictvím SDDS 16-42; (3) studie opakování vět – vytvoření standardizovaného diagnostického nástroje pro detekci narušeného vývoje řeči. V rámci výzkumu SDDS 16-42 se podařilo provést standardizaci dotazníku na rozsáhlém souboru (1048 dětí) ve věkové kategorii 16-42 měsíců. Tato vytvořená metoda poskytuje možnost rychlého screeningu jazykového vývoje, zejména vývoje slovní zásoby (Smolík, Bytešníková, 2017; Bytešníková, 2014; 2017). Zavedení vytvořeného a standardizovaného screeningového diagnostického nástroje do praxe přinese možnost včasné detekce dětí s opožděným/narušeným vývojem řeči a zahájení odpovídajících intervenčních postupů.

2 Vytvoření koncepce rané logopedické intervence a prosazení požadavku na včasnou diagnostiku - Současným trendem je včasný záchyt dětí s opožděným/narušeným vývojem řeči, identifikace deficitů ve vývoji komunikace a včasné zahájení stimulace vývoje řeči a jazykových schopností. Činnost uchazečky v této oblasti a její publikace *Koncepce rané*

logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie (Bytešnicková, 2014) přinesla nové poznatky týkající se logopedické intervence u dětí v raném věku s akcentem na včasnou diagnostiku vývoje komunikační schopnosti. Snahy o prosazení požadavku včasné diagnostiky jsou předmětem řady její přednáškové činnosti (Bytešnicková, 2013; 2014, 2015, 2017, Bytešnicková, Smolík, 2014; Smolík, Bytešnicková, 2015) i v monografiích, kapitolách v odborných knihách (Bytešnicková, 2016; 2017) a v článcích publikovaných v recenzovaných časopisech (např. Bytešnicková, 2016; 2017).

3 Výzkum komunikační schopnosti dětí předškolního věku - Řečová a jazyková způsobilost má klíčovou úlohu pro komunikaci s dětmi i dospělými osobami. U dětí, u nichž se vyskytují nedostatky v jedné, či více oblastí komunikace, mohou být tyto nedostatky jednou z příčin neúspěchu ve škole. V letech 2005-2006 realizovala uchazečka v mateřských školách v Jihomoravském regionu poměrně rozsáhlý výzkum, jehož cílem bylo analyzovat úroveň komunikačních kompetencí dětí předškolního věku a zhodnocení připravenosti pedagogických pracovníků působících v mateřských školách (Bytešnicková, I., 2006, 2007). Jeho součástí byla i analýza aktuální úrovně výslovnosti dětí předškolního věku zařazených do mateřských škol ve městě Brně realizovaná prostřednictvím plošného screeningového vyšetření poruch výslovnosti. Na základě tohoto výzkumného šetření byl prokázán vysoký podíl dětí s odchylkami artikulačního vývoje před počátkem školní docházky a vyplynula potřeba vytvořit teoretickou základnu, v níž by byla zpracována v ucelené podobě problematika komunikace dětí předškolního věku (Bytešnicková (2007, 2012). Výsledky výzkumů uchazečka prezentovala na konferencích i v rámci vyžádaných přednášek v České republice i v zahraničí (Bytešnicková, 2006; 2007; 2013, 2014, 2015).

Ve své vědecko-výzkumné činnosti uchazečka spolupracuje s doc. PhDr. Filipem Smolíkem, Ph.D., vedoucím laboratoře Psychologického ústavu a laboratoře behaviorálních a lingvistických studií PsÚ Akademie věd ČR a FF UK. Vytvoření a standardizace screeningového diagnostického nástroje pro screening vývoje jazyka v raném věku (2012 – dosud), Mgr. Svetlanou Kapalkovou, Ph.D., (UK v Bratislavě) a s Dr. Kamilou Polišenskou (University of Manchester, UK) v oblasti adaptace testu opakování pseudoslov na české jazykové prostředí (2013 – dosud), je spoluřešitelem projektu „Podpora pregramotností v předškolním vzdělávání“ (PdF MU 2017 – 2019).

Výstupy z vědecko-výzkumné činnosti jsou prezentovány ve výzkumných monografiích autorky *Komunikace dětí předškolního věku* (Praha: Grada, 2012, 100 %), *Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie* (Brno: MU, 2014, 100 %), *Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci* (Brno: MU, 2017, 100 %, habilitační práce) a v kapitole odborné knihy *Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood*. Brno: MU, s. 9-25 (30 %). Dále lze uvést výstupy na konferencích se zahraniční účastí nebo v zahraničí (10) a vyžádané přednášky (37) a publikování v recenzovaných časopisech: Československá psychologie s IF, Pediatrie pro praxi, (Scopus) Media4magazin (ERIH+), Speciální pedagogika (Jrec) a odborném periodiku: Speciální pedagog, Předškolská výchova.

PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D., obdržela v roce 2016 Cenu děkana za významný tvůrčí čin (zaměstnanci) za publikaci *Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie*. Brno: Masarykova univerzita, 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0 (Autorský podíl 100 %). Dále byla spoluautorkou publikace v anglickém jazyce Bočková, B. Bytešnicková, I., Horáková, R. Kopečný, P. (2016). *Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood*. Brno: Masarykova univerzita, s. 27-46. ISBN 978-80-210-8411-7 (Autorský podíl: 30 %), za kterou obdržel kolektiv autorů v roce 2017 rovněž Cenu děkana za významný tvůrčí čin (zaměstnanci).

PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D., přispěla svou aktivní účastí na výše uvedených výzkumných projektech k šíření poznatků ze sledovaných oblastí do teorie a praxe. Významně podpořila

svou publikační činností a aktivním vystupováním doma i v zahraničí šíření získaných poznatků a zkušeností z vědecko-výzkumné činnosti směrem k odborné veřejnosti i studentům.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Speciální pedagogika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D., absolvovala na Masarykově univerzitě, Pedagogické fakultě 2-leté studium speciální pedagogiky – logopedie (1998), bakalářský studijní program Speciální pedagogika (logopedie a surdopedie) (2000) a navazující magisterský studijní program Speciální pedagogika (logopedie a surdopedie) (2002). V roce 2003 složila státní rigorózní zkoušku a obhájila rigorózní práci na téma *Pedagogická intervence u dětí s orofaciálním rozštěpem v regionu Brno-město*. V roce 2006 úspěšně ukončila DSP Speciální pedagogika doktorskou zkouškou a obhájila disertační práci na téma *Analýza komunikačních kompetencí u dětí předškolního věku v mateřských školách v Jihomoravském regionu*.

PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D., působí na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity od září 2002 se zaměřením na obor logopedie. Její pedagogická činnost je směřována na problematiku vývoje komunikační schopnosti dětí raného a předškolního věku. Významně participuje na výuce studentů Učitelství pro mateřské školy.

Vede přednášky a semináře v prezenční a kombinované formě v

- **bakalářském studiu** (jazyk a řeč, speciální pedagogika předškolního věku, speciálně pedagogická diagnostika logopedická a surdopedická, logopedická intervence u jedinců s narušenou komunikační schopností 1, 2, symptomatické poruchy řeči, logopedická prevence, řečová výchova u mentálně retardovaných, metodika opožděného vývoje řeči),
- **navazujícím magisterském studiu** (narušená komunikační schopnost u dětí předškolního věku, rozvoj komunikačních schopností u žáků s mentálním postižením 1, 2, poradenství, diagnostika a intervence v logopedii 1., logopedie a surdopedie - terapie narušené komunikační schopnosti 2, diagnostické domény žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením),
- **doktorském studiu** (širší vědní základ – logopedie) a
- konzultace v celoživotním vzdělávání se zaměřením na logopedii.

Podílí se na organizaci a zabezpečování praxe studentů logopedie a surdopedie prezenční i kombinované formy studia, spolupracuje se školskými i zdravotnickými zařízeními.

Součástí pedagogické činnosti je vedení závěrečných prací studentů prezenční i kombinované formy studia. Témata vedených a oponovaných závěrečných prací se týkají zejména výzkumu vývoje komunikačních schopností dětí v raném, předškolním a mladším školním věku.

PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D., je jmenovaná jako členka komise pro státní závěrečné zkoušky bakalářských i magisterských studijních programů ve studijním programu Speciální pedagogika (logopedie a surdopedie).

Z pedagogické publikační činnosti lze jmenovat spoluautorství na publikacích:

Bartoňová, M., Bytešnicková, I., Vítková, M. (2012) *Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole*. Brno: Paido, s. 97-113, 117-133 (Autorský podíl 30 %),

Klenková, J., Bočková, B., Bytešnicková, I. (2012) *Kapitoly pro studenty logopedie*. Brno: Paido (Autorský podíl 30 %)

PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D., se významně podílela na přípravě transformace navazujícího magisterského studijního oboru Speciální pedagogika – komunikační techniky na studijní program Logopedie, ve kterém vytvořila na základě uvedené vědecko-výzkumné činnosti nový profilový předmět vedoucí k SZZ *Raná logopedická intervence*.

V letech 2003-2015 absolvovala 5 zahraničních stáží (2003, Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung Stuttgart, Německo, 2004, Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung Stuttgart, Waiblingen, Německo, 2013, Univerzita Komenského Bratislava, Slovensko – stáž na katedře logopedie, 2015, Staatliches Seminar für Didaktik und Lehrerbildung Stuttgart, Německo, Rohräckerschule Esslingen; Helene-Fernau-Horn-Schule Baden-Württemberg, 2015, Ludvig Maximilians-Universität München, Mnichov, Německo), většinou se jednalo o týdenní pobyty ERASMUS.

Z mimouniverzitních aktivit lze uvést členství v redakční radě časopisu Speciální pedagogika (2017 – dosud), členství v Asociaci logopedů ve školství (2007 – dosud), členství v Logopedické společnosti Miloše Sováka (2015 – dosud), členství v organizaci Šťastný úsměv, z.s. (pomáhající dětem s rozštěpovými vadami obličeje, 2017 – dosud), členství v organizaci Nedoklubko, z.s. (2017 – dosud), členství v České neonatologické společnosti ČLS JEP 2017 – dosud).

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Speciální pedagogika.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Ve všech třech posudcích je vyjádřeno pozitivní hodnocení výzkumné monografie *Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci*, předložené jako habilitační spis PhDr. Ilony Bytešníkové, Ph.D. Svým rozsahem patří k publikacím, ve kterých je téma pojednáno odborně vyčerpávajícím způsobem. Teoretická východiska jsou na úrovni současného poznání a reflektují vývojová hlediska dotčených oborů – medicíny, psychologie, speciální pedagogiky i vlastní logopedie. Záběr výzkumu je velmi široký, ale nevybočuje z oblasti speciální pedagogiky, přesto, že se jedná o interdisciplinární přesah. Kvalitu práce a reálnost získaných výsledků dokumentuje rozsáhlá znalost problematiky uchazečky se zcela korektním přístupem k získaným údajům a jejich komparaci k názorům zúčastněných odborníků a odborností, uvádí prof. Šlapák. Podle vyjádření prof. Potměšila je předložená práce zpracována z odborného hlediska na vysoké úrovni a přináší nové poznatky pro obor. Výsledky jsou doloženy a jsou původní. Interpretace výsledků je opřena o aktuální poznatky a je možné hovořit o posunutí oborového poznání. Koncepti a důkladným zpracováním dává autorka informace o tom, kam a s jakým účelem by bylo třeba směřovat další šetření a výzkumy. Také pro přípravu příštích odborníků – v problematice rané intervence se profesně angažujících – a to i mimo oblast speciální pedagogiky, dává autorka návod k zaměření pozornosti a hledání rezerv. Prof. Lechta v závěru svého posudku uvádí, že způsob prezentování dosažených výsledků, jejich interpretace a formulování závěrů avizují osobní vzhled a přínos autorky do zkoumané problematiky a k možnostem jejího řešení.

Členové habilitační komise se ztotožňují s pozitivním hodnocením oponentů výzkumné monografie PhDr. Ilony Bytešníkové, Ph.D., předložené jako habilitační spis a kladně hodnotí její přínos pro rozvoj oboru Speciální pedagogika, včetně jejích interdisciplinárních přesahů, jak z hlediska teorie, tak praxe.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče *odpovídá* požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče docentem v oboru Speciální pedagogika. na zastavení řízení.

V Brně dne 23. ledna 2018

prof. PhDr. Marie VÍTKOVÁ, CSc., ...
podpis

prof. PaedDr. Miroslava BARTOŇOVÁ, Ph.D., ...
podpis

doc. PaedDr. Terézia HARČARÍKOVÁ, Ph.D., ...
podpis

doc. PhDr. Lea KVĚTOŇOVÁ, Ph.D., ...
podpis

doc. PaedDr. Petr FRANIOK, Ph.D., ...
podpis